

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง หรือแนวปฏิบัติการดำเนินการทางวินัยข้าราชการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีหนังสือปกปิด^๑ ส่วนที่สุดที่ ศธ ๑๑๔๑/๒๕๐ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนายประสาธ นพวงศ์ ข้าราชการครู ตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนบ้านทุ่งมน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงราย กรณีถูกกล่าวหาว่าเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนบ้านทรายงาม สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงรายทุจริตเงินงบประมาณและเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนบ้านทรายงาม เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการเสร็จ รายงานการสอบสวนเสนอผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายพิจารณา ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายพิจารณาแล้วจึงสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนนายประสาธ นพวงศ์ จำนวน ๑ ขั้นแล้ว รายงานไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความในมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย สั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนนายประสาธ นพวงศ์ จำนวน ๑ ขั้น นั้นไม่เหมาะสมแก่กรณีความผิดเห็นสมควรเพิ่มโทษขึ้นเป็นปลดออกจากราชการ ตามความในมาตรา ๑๐๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงได้นำเรื่องเสนอให้ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามความในมาตรา ๑๐๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อมา อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๒๒-๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ มีมติให้นายประสาธ นพวงศ์ ออกจากราชการตามความในมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ฐานมีมลทินมัวหมอง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงแจ้งมติดังกล่าวให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายออกคำสั่งตามมติอ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ต่อมานายประสาธ นพวงศ์ได้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค. และ ก.ค. ได้พิจารณาแล้วมี มติว่า คำร้องทุกข์ของนายประสาธ นพวงศ์ ฟังขึ้น และรองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจโทวิโรจน์ เปาอินทร์) ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้แจ้งให้สำนักงาน

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๐๔๗๑ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ ถอนชั้นความลับแล้ว ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปกปิด ที่ ศธ ๑๑๔๑/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๔

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สั่งยกเลิกคำสั่งให้นายประสาธ นพวงศ์ออกจากราชการ และสั่งให้กลับเข้ารับราชการแล้วรายงานการลงโทษทางวินัยให้ อ.ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในฐานะ อ.ก.ค. กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณาต่อไปโดยให้เหตุผลว่า เมื่อผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายได้สั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนนายประสาธ นพวงศ์ จำนวน ๑ ขั้น ในฐานะผู้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติถือว่าอำนาจเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ถูกใช้ไปแล้วโดยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการทางวินัยแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะต้องรายงานไปยัง อ.ก.พ. กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐๙ วรรคหก ประกอบกับระเบียบ ก.ค. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๓๘ ข้อ ๙ แต่เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้รายงานไปยัง อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติโดยไม่ระบุว่า อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในฐานะ อ.ก.พ. กระทรวงศึกษาธิการ จึงไม่อาจพิจารณามีมติในกรณีนายประสาธ นพวงศ์ได้ คำสั่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายที่สั่งให้นายประสาธ นพวงศ์ออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เห็นว่า เมื่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายได้ดำเนินการทางวินัยนายประสาธ นพวงศ์ โดยสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือน จำนวน ๑ ขั้น โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๔๑ เรื่อง การมอบอำนาจของเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานครปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๑ แล้วรายงานการดำเนินการทางวินัยไปยังเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความในมาตรา ๑๐๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย สั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนนายประสาธ นพวงศ์ จำนวน ๑ ขั้นนั้นไม่เหมาะสมแก่กรณีความผิดพฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งบัญญัติว่าเมื่ออธิบดีได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งแล้วเห็นว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้อธิบดีมีอำนาจดำเนินการตาม มาตรา ๑๐๔ วรรคสอง กล่าวคือ ให้นำเสนออ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเพื่อพิจารณาเมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินำเสนอ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเพื่อพิจารณาแล้ว อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีมติให้นายประสาธ นพวงศ์ ออกจากราชการตามความในมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีมีมลทิน

มัวหมอง แล้วแจ้งมติให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ สั่งให้นายประสาท นพวงศ์ ออกจากราชการตามมติ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาแล้ว เห็นว่า แม้เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีคำสั่งมอบอำนาจการดำเนินการทางวินัยข้าราชการ ครูระดับ ๗ ให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปฏิบัติราชการแทนแล้ว (คำสั่งมอบอำนาจ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕) ก็ตามเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้มอบอำนาจยังคงมีอำนาจหน้าที่กำกับติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้ตามความในมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้เป็นบรรทัดฐานในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว จึงขอหารือว่า

๑. ขั้นตอนที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นำเสนอ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความในมาตรา ๑๐๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น ถูกต้องหรือไม่

๒. หากไม่ถูกต้อง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะต้องนำเสนอ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในฐานะ อ.ก.พ. กระทรวงศึกษาธิการ ตามความในมาตรา ๑๐๙ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะถูกต้องหรือไม่

๓. หรือจะต้องนำเสนอทั้งกรณี ๑ และกรณี ๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๒ ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และสำนักงาน ก.พ. แล้ว เห็นว่า กรณีตามข้อหารือนี้ เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ได้ดำเนินการทางวินัย โดยสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนนายประสาท นพวงศ์ ๑ ขั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และรายงานการดำเนินการทางวินัยให้เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบตามสายการบังคับบัญชา แต่เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเห็นว่า การดำเนินการลงโทษทางวินัยนายประสาท นพวงศ์ ไม่เหมาะสมแก่กรณี พฤติการณ์เป็นการกระทำความผิดอย่างร้ายแรงสมควรเพิ่มโทษเป็นปลดออกจากราชการ และได้เสนอเรื่องให้ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาเพิ่มโทษตามมาตรา ๑๐๙ วรรคสาม ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เพราะถือได้ว่าเลขาธิการฯ ได้ใช้อำนาจลงโทษทางวินัยลดขั้นเงินเดือนนายประสาทฯ ไปแล้วเลขาธิการฯ จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขโทษอีกไม่ได้ แต่ต้องรายงานการดำเนินการทางวินัยให้ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใน

ฐานะ อ.ก.พ. กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งนายประสาธ นพวงศ์ สังกัดอยู่เพื่อพิจารณา ตามมาตรา ๑๐๙ วรรคหก^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ดังนั้น ขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนี้ เลขธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะต้องรายงานให้ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในฐานะ อ.ก.พ. กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณาตามความในมาตรา ๑๐๙ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ เลขธิการอาจเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ว่าโทษที่นายประสาธได้รับสมควรแก่กรณีความผิดหรือไม่

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๔

^๒ มาตรา ๑๐๙

ฯลฯ

ฯลฯ

เมื่ออธิบดีได้ดำเนินการทางวินัย หรือได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งและได้พิจารณา ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว ให้รายงานไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง ซึ่งผู้ถูกดำเนินการทางวินัยสังกัดอยู่เพื่อพิจารณา ทั้งนี้ ตามกรณีที่กำหนดในระเบียบว่าด้วยการรายงานดำเนินการทางวินัยที่ ก.พ. วางไว้

ฯลฯ

ฯลฯ